

КОНКУРЕНТНА СОЦІАЛЬНА ПОЗИЦІЯ КРАЇНИ

Розкривається сутність конкурентної позиції країни та проводиться порівняльний аналіз за міжнародними індексами та показниками. Також характеризуються конкурентні соціальні переваги країни. Реальний стан конкурентних соціальних переваг розглянено за міжнародними критеріями й оцінками. Проведено оцінку позиції України за показниками свободи, за індексом мережевої готовності, за індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму.

***Ключові слова:** соціальна конкурентоспроможність, конкурентні переваги, конкурентні соціальні переваги, соціальний потенціал, соціальний капітал.*

Постановка проблеми. Дослідження конкурентних соціальних переваг (КСП) пов'язана із визначенням ряду аспектів розвитку країн, які мають безпосереднє соціальне призначення, складають основу дослідження потенціалу соціальної конкурентоспроможності країни ПКСК та її конкурентний соціальний статус. Конкурентні соціальні переваги, як правило, безпосередньо пов'язані із результатами економічного розвитку, їх аналіз значною мірою входить до системи показників національної та регіональної конкурентоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині досить активно ведеться розробка окремих аспектів соціальних переваг у працях таких учених-економістів, як А.Гальчинський, В.Гесець, Я.Жаліло, О. Любченко, Н. Лебедева, О. Грішнова, Е. Лібанова, В. Куценко, Ю. Привалов, С. Штирбул, Е. Каргаполова, Л. Ільчук, М. Портер. Водночас сучасний етап розвитку національної економіки актуалізує проблеми реалізації конкурентних соціальних переваг.

Постановка завдання. Мета статті полягає у розкритті сутності конкурентної позиції країни та проведенні порівняльного аналізу за міжнародними індексами та показниками, охарактеризувати конкурентні соціальні переваги країни.

Викладення основного матеріалу дослідження. У кожній країні формується певний соціальний тип комфортності життя, певний тип її конкурентоспроможності з соціального погляду, певні умови життя, привабливі для населення. Він визначається типом економічної системи, національної моделі функціонування економіки, відповідно, переважаючими формою власності та способом координації дій господарських суб'єктів; ефективністю економіки та системи соціального захисту населення; досягнутим рівнем добробуту й умовами всебічного розвитку людини; культурно-історичними традиціями, національним господарським менталітетом; ступенем зрілості людського, інтелектуального та соціального капіталу; рівнем соціальної диференціації в суспільстві; специфікою соціальних суперечностей та механізмів їх розв'язання.

Конкурентна перевага країни в соціальній сфері – це певна якість комфортності життя її мешканців, тобто якість умов життя, які впливають на рішення людей залишатися жити й працювати у даній країні чи мігрувати, а також на режим природного відтворення населення.

Реальний стан КСП розглянено за міжнародними критеріями та оцінками, представленими у «Доповіді про людський розвиток за 2013 р.» [1], «Звіті про глобальну конкурентоспроможність 2012-2013 рр.».

У 2012 році Україна зайняла 72-е місце у глобальному рейтингу конкурентоспроможності, поліпшивши результат попереднього року на 9 позицій, переважно за рахунок росту за такими складовими, як макроекономічне середовище», «інфраструктура», «ефективність ринку товарів» і «рівень розвитку бізнесу». Водночас в абсолютному вираженні позитивна динаміка спостерігається в оцінках за всіма складовими конкурентоспроможності (Таблиця 1).

У порівнянні з іншими країнами конкурентоспроможність України перебуває на рівні таких країн, як Словаччина і Румунія. Із найближчих сусідів ці країни мають найбільш близький до України результат у рейтингу зі 144 країн світу. Порівняння з 12 країнами – новими членами ЄС – засвідчує, що в рейтингу 2012 року Україна має кращі оцінки, ніж середня оцінка цих країн, лише за складовою розміру ринку. Чотири роки тому Україна мала кращі оцінки також і за інноваціями, але за останні роки показала негативну динаміку і втратила цю перевагу. Найбільше відставання спостерігається за складовою технологічної готовності, і у порівнянні з докризовим періодом розрив збільшився, навіть незважаючи на зростання оцінки України. Це свідчить про те, що східноєвропейські сусіди розвивалися технологічно швидше, ніж Україна.

Відносно невеликі розриви за складовими макроекономічного середовища, ефективності ринку праці та розміру ринку. Досить значне відставання за складовими інституцій, інфраструктури, технологічної готовності та інновацій.

Показники конкурентоспроможності України у 2012 році

Показники, що сприяють розвитку	Значення	Місце	Зміна
Якість залізничної інфраструктури	4,5	24	Ріст
Кількість абонентів мобільного зв'язку (на 100 осіб)	123	43	Ріст
Охоплення середньою освітою (%)	95,6	49	Спад
Охоплення вищою освітою (%)	79,5	10	Спад
Якість викладання математики та прикладних наук	4,6	34	Ріст
Митні тарифи	2,9	43	Спад
Гнучкість при встановленні заробітної плати	5,3	44	Ріст
Практика наймання та звільнення	4,9	16	Ріст
Оплата праці і продуктивність	4,5	25	Ріст
Індекс розвитку внутрішнього ринку	4,4	35	Ріст
Наявність наукових та інженерних кадрів	4,8	25	Ріст
Показники, що стримують розвиток	Значення	Місце	Зміна
Права власності	2,7	134	Ріст
Хабарі та неформальні платежі	2,7	133	Ріст
Тягар адміністративного регулювання	2,4	135	Спад
Ефективність правової системи урегулювання суперечок	2,4	141	Спад
Захист інтересів міноритарних акціонерів	3	141	Спад
Якість доріг	2,3	137	Ріст
Вплив оподаткування	2,3	139	Ріст
Ефективність антимонопольної політики	3,2	132	Ріст
Тягар митних процедур	2,8	138	Спад
Відтік розумів	2,3	131	Спад
Надійність банків	3,1	142	Спад

Серед країн СНД за деякими складовими Україна випереджає середні показники, зокрема, за складовими інфраструктури, охорони здоров'я та початкової освіти, вищої освіти та професійної підготовки, технологічної готовності, розміру ринку і інновацій. Найбільшого прогресу в рейтингу країна досягла за складовими: макроекономічне середовище (плюс 22 позиції), ефективність ринку товарів (плюс 12 позицій) і рівень розвитку бізнесу (плюс 12 позицій).

Істотне просування країни вгору у глобальному рейтингу в першу чергу зумовлено посткризовим відновленням економіки після одного з найсерйозніших у світі падінь. Зокрема, за оцінками макроекономічного середовища Україна вийшла на 90-е місце, що відповідає докризовому рівню (91-е місце). У групі підсилювачів ефективності особливе занепокоєння викликають негативні тенденції за наступними двома складовими: вищої освіти та професійної підготовки і ефективності ринку праці. За ними Україна втрачає відносні конкурентні переваги у глобальному масштабі. Якщо до кризи складову ефективності ринку праці України можна було віднести до її конкурентних переваг (таким вважається потрапляння до топ-50 світового рейтингу), то за 4 роки країна втратила 8 позицій і опустилася на 62-ге місце. Порівняно добрі позиції за складовою вищої освіти (47-е місце) Україна доки ще утримує за рахунок високих кількісних показників охоплення середньою і вищою освітою. Падіння України на 13 місць у світовому рейтингу у групі факторів розвитку та інноваційного потенціалу у порівнянні з докризовим періодом зумовлені втратою 11 позицій за складовою рівня розвитку бізнесу і 19 позицій за складовою інновацій. Складова інновацій, отже, більше не

входить до переліку відносних конкурентних переваг країни.

Отже, результати Індексу свідчать, що зростання позицій України має екстенсивний, а не інтенсивний характер і пов'язане передусім із посткризовою стабілізацією, а не зі зростанням продуктивності і підвищенням ефективності роботи інструментів ринкової економіки. Порівняно з іншими країнами конкурентною перевагою України все ще залишаються складові, що характеризують людські ресурси, – охорона здоров'я та початкова освіта, вища освіта і професійна підготовка, розмір ринку. Це складові, за якими середні оцінки по Україні у цілому перевищують середні по світу.

Дані рис.1 свідчать про зменшення в цілому значень складових Індексу глобальної конкурентоспроможності України до 2010 року та деяке поліпшення їх значень протягом 2011-2012 рр. Найбільш вразливі зміни відбувалися за складовою «Макроекономічне середовище», що головню й зумовило динаміку інших складових цього індексу. У таблиці 2.6 подано основну інформацію про соціальні конкурентні переваги та фактори, які дещо стримують соціальний розвиток України (за даними індексів конкурентоспроможності України за 2011-2013 рр.).

За оцінками фахівців, одним із найбільших досягнень України за два останні роки є поліпшення показників інфраструктури (в цілому плюс 30 позицій із 2008 року у світовому порівнянні). Це стосується переважно транспортної інфраструктури – повітряних перевезень (плюс 20 позицій), портової інфраструктури (плюс 12 позицій). При цьому дається негативна оцінка якості автомобільних доріг – втрата 17 позицій за 4

роки і дуже низьке 137-е місце у світі. Показники соціальної конкурентоспроможності опосередковано пов'язані з вищенаведеними оцінками інфраструктури, однак справляють

загальне враження про комфортність умов життя і бізнесу в Україні.

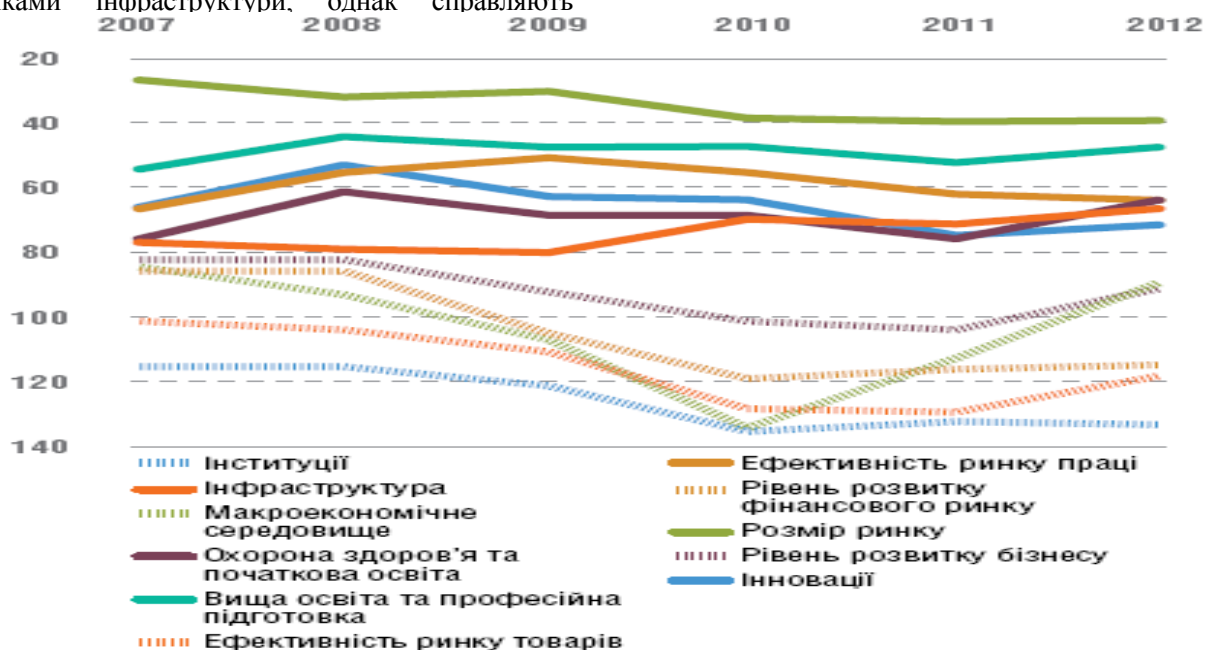

Рис. 1. Динаміка результатів України за складовими Індексу глобальної конкурентоспроможності [5]

На наш погляд, визначний вплив на стан функціонування суспільства в цілому та умови його розвитку, на функціонування бізнесу і, відповідно, на соціальну конкурентоспроможність справляє якість суспільних інститутів. В Україні найкритичнішими показниками функціонування інститутів виявилися: захист прав власності (134-ге місце, втрата 16 позицій за 4 роки), хабарі та неформальні платежі (133-ге місце), незалежність судової системи (124-ге місце), надійність роботи правоохоронних органів (123-ге місце). Низькою також виявилася загальна оцінка ефективності роботи уряду: за показником тягаря адміністративного регулювання за 4 роки Україна втратила 44 місця.

Традиційно, ще з радянських часів, конкурентною перевагою України вважалися охоплення, рівень і якість освіти. На сьогодні, маючи відносно високі показники охоплення середньою (49-ге місце) і вищою (10-ге місце) освітою, Україна поступово втрачає позиції в оцінках якості освіти. Передусім це стосується загальної оцінки якості системи освіти (70-ге місце, втрата 30 місць за 4 роки), а також якості бізнес-освіти (117-ге місце). Це пояснюється двома головними причинами: по-перше, бізнес не задоволений якістю отриманих в освітніх установах знань і навичок співробітників; по-друге, система освіти готує фахівців не тих спеціальностей, яких потребує бізнес. Про якість системи підготовки управлінців нового покоління свідчить 117-ге місце у світі за рівнем бізнес-шкіл.

Суперечлива ситуація за складовими Індексу глобальної конкурентоспроможності України

склалася також відносно конкурентних переваг за показниками гнучкості ринку праці – відзначається помітне погіршення співпраці у відносинах працівник-працедавець та за обтяжливістю оподаткування. Критично низького рівня (2.28 бала з 7 можливих) досягла оцінка показника «відтоку розумів», за яким Україна займає 131-ше місце зі 144 оцінюваних країн світу [5].

Індекс конкурентоспроможності України у 2012 році становив 46,88 бала зі 100 можливих, за яким країна зайняла 56-е місце в рейтингу 59 країн світу. У період 2009-2011 рр. За цим індексом відзначаються негативні тенденції у складових зайнятості, цін і технологічної інфраструктури.

Показники України в Рейтингу конкурентоспроможності країн світу поступаються показникам більшості порівнюваних країн (держави – нові члени ЄС і члени СНД, у тому числі й країни-сусіди). За шестирічний період найбільше падіння України у світовому рейтингу відбулося за складовими ефективності уряду (мінус 8 позицій) та ефективності бізнесу (мінус 9 позицій), що зумовлено зумовлені низькими оцінками інституціональної та соціальної інфраструктур (58-і місця), а також державного регулювання діяльності бізнесу (56-ге місце). Серед показників ефективності бізнесу дві найбільш проблемні зони – це фінанси (останнє 59-ге місце), до складу яких входять ефективність банківської системи, фондового ринку і доступність кредитних ресурсів, а також рівень корпоративного управління (55-ге місце), куди тому числі входить здатність компаній

приспособуватися до змін, корпоративна етика і соціальна відповідальність бізнесу.

Наведене вище характеризує непривабливий стан умов розвитку бізнесу та рівня і якісних характеристик корпоративного управління, що свідчить про низький рівень соціальної конкурентоспроможності бізнесу як сфери соціальних відносин. Під час опитування керівників бізнесу виявлено ряд проблем, які заважають ефективному розвитку бізнесу, а саме: обтяжливість корпоративного оподаткування, ефективність законодавства про конкуренцію, судової системи, а також хабарництва і корупцію. Ці чинники у поєднанні з низьким кредитним рейтингом країни негативно впливають на репутацію та на приплив інвестицій у країну. За підсумками Індексу конкурентоспроможності, 2012 року Україна отримала найгірші оцінки з оцінюваної вибірки країн.

У Рейтингу конкурентоспроможності країн світу – 2013, згідно до оцінок Інституту розвитку менеджменту, Україна показала позитивну динаміку конкурентоспроможності, піднявшись у світовому рейтингу з 56 на 49 місце. Бальна оцінка

зросла з 46,88 до 54,23, завдяки чому Україна значною мірою повернулася на докризові позиції (46 місце та 45,48 балів в 2007 р.). Покращення позицій відбулося, перш за все, за складовими «макроекономічні показники» (зростання з 48 до 30 місця) та «інфраструктура» (зростання з 51 до 45), а також по «ефективності бізнесу» (з 55 до 51 місця), проте погіршилась позиція «ефективності уряду» (зниження з 56 на 57 місце [6]. В Індексі Легкості ведення бізнесу 2012 р. Україна зайняла 137-е місце зі 185 країн, що на 15 позицій вище, ніж минулого року. Країна повернула втрачені після кризи позиції в рейтингу, поліпшивши свої оцінки в результаті реформ у трьох сферах регулювання діяльності підприємств. Відносно сильні позиції України – це реєстрація підприємств, кредитування і забезпечення виконання контрактів. Основними проблемними сферами, що ускладнюють розвиток бізнесу в Україні, є отримання дозволів на будівництво і підключення до електромереж, міжнародна торгівля, оподаткування, вирішення неплатоспроможності та реєстрація власності. Зміну умов ведення бізнесу відображено у табл. 2.

Таблиця 2

Зміна умов ведення бізнесу в Україні у 2012 році

Відносні конкурентні переваги	Значення	Зміна
Мінімальний статутний капітал для реєстрації підприємства, %	0	Ріст
Вартість реєстрації підприємства, % доходу на душу населення	1,5	Ріст
Індекс юридичних прав (10-кращий)	9	=
Кількість процедур для забезпечення виконання контрактів	30	=
Термін виконання контрактів	343	=
Бар'єри зростання конкурентоспроможності	Значення	Зміна
Кількість процедур для отримання дозволів на будівництво	20	=
Вартість отримання дозволів на будівництво, % доходу на душу населення	1262,6	Ріст
Кількість днів для отримання дозволів на будівництво	375	=
Кількість днів для реєстрації власності	69	Ріст
Кількість годин для сплати податків	491	Ріст
Загальна податкова ставка, % від прибутку	55,4	Ріст
Вартість усіх процедур з вирішення неплатоспроможності, % від вартості майна боржника	42	=
Коефіцієнт стягнення з вирішення неплатоспроможності, центи на долар	8,7	Ріст
Кількість процедур, необхідних для підключення до електричних мереж	11	=
Термін, необхідний для підключення до електричних мереж	285	=

Джерело: The World Bank, Doing Business Report, 2011-2012

За підсумками Індексу 2012 року Україна найближча до Росії (112-те місце) та програє їй 25 позицій. Відставання від деяких країн СНД та інших колишніх соціалістичних країн ще більше: зокрема, від Грузії – 128 місць, від Білорусі – 79 місць, від Польщі – 82 місця, від Болгарії – 71 місце. У рейтингу економічно вільних країн 2013-

го року Україна займає позицію серед 20% найбільш невільних країн світу. Найпроблемнішими в Україні є інвестиційна свобода, державні витрати, свобода від корупції і свобода бізнесу (Таблиця 3).

Таблиця 3

Оцінка позиції України за показниками свободи у 2012 році

Показники, що сприяють розвитку	Бал	Місце	Зміна
Свобода торгівлі	84,4	48	Ріст
Показники, що стримують розвиток	Бал	Місце	Зміна
Державні витрати	29,4	154	=
Свобода інвестицій	20	154	Ріст
Свобода бізнесу	47,6	148	Ріст
Свобода від корупції	23	149	Спад

Джерело: The Heritage Foundation у співпраці із The Wall Street Journal, Index of Economic Freedom, 2012-2013

Велике значення в оцінці соціальної конкурентоспроможності має економічна свобода – право кожної людини контролювати свою власну працю і власність. Дослідження Індексу економічної свободи відображає важливий взаємозв'язок між економічною свободою і соціально-економічними благами, такими як дохід на душу населення, темпи економічного зростання, розвиток людського капіталу, демократія, боротьба з бідністю і захист довкілля. З погляду цінностей Індексу, максимальна економічна свобода або мінімум обмежень для бізнесу сприяють зростанню продуктивності в країні і відповідно зростанню добробуту її громадян. В останньому рейтингу економічної свободи 2013 року Україна посіла 161-ше місце з 177 країн, отримавши 46,3

бал зі 100 можливих. Через таку низьку оцінку Україна потрапила до двадцятки найбільш пригнічених з точки зору економічної свободи країн світу. У порівнянні з іншими країнами світу, з 2008 по 2013 рік Україна втратила 27 місць у рейтингу. Україна стабільно займає найгірші позиції за 4-ма категоріями економічної свободи: інвестиційною свободою (154-те місце з 177 країн, 20 балів з максимально можливих 100), державними витратами (154-те місце, 29,4 бала), свободою від корупції (149-те місце, 23 бала), і свободою бізнесу (148-ме місце, 47,4 бала). За Індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму Україна в у 2013 році отримала оцінку в 3,98 бала з семи можливих і зайняла 76-те місце в рейтингу 140 країн світу (Табл. 4).

Таблиця 4

Зміна складових Індексу конкурентоспроможності подорожей і туризму у 2012 р.

Показники, що сприяють розвитку	Значення	Місце	Зміна
Витрати на відкриття бізнесу, % ВВП на особу	1,5%	21	Ріст
Концентрація шкідливих проникних часток, мг/м ³	16,6	26	Ріст
Втрати бізнесу від загрози тероризму, бали	6,1	36	Ріст
Покриття медичними фахівцями, медики на 1000 осіб	33	25	Ріст
Кількість лікарняних ліжок-місць, місць на 10000 осіб	87	4	Спад
Витрати держбюджету на сектор подорожей і туризму	5%	38	=
Кількість чинних авіаліній на ринку країни	50,5	35	Спад
Наявність основних компаній із оренди автомобілів (із 7)	6	32	Ріст
Щільність банкоматів, що приймають VISA, на 1 млн.ос.	603,7	26	Ріст
Коефіцієнт паритету купівельної спроможності (по відношенню до ринкового курсу)	0,5	31	Спад
Частка захищених водних зон (в межах виключної морської економічної зони)	1,5%	28	-
Частка у світовому експорті «креативних галузей» (сувенірна продукція, книги)	0,2%	46	Ріст
Показники, що стримують розвиток	Значення	Місце	Зміна
Захист прав власності (макс. – 7 балів)	2,7	131	Ріст
Індекс складності отримання візи	59,1	101	Спад
Відкритість за двосторонніми авіа угодами (макс. 38 балів)	7	114	Спад
Жорсткість регулювання у сфері охорони довкілля (макс. 7 балів)	3,2	111	Ріст
Якість довкілля (макс. 7 балів)	3,8	104	Ріст
Стійкість розвитку ПТ (макс. 7 балів)	3,2	128	Ріст
Надійність поліцейських служб (макс. 7 балів)	3	119	Спад
Пріоритизація сектору подорожей і туризму на порядку денному уряду (макс. 7 балів)	4	126	Ріст
Ефективність маркетингу для залучення туристів (макс. 7 балів)	3,7	109	Ріст
Забезпечення авіасполучення в зарубіжних напрямках (макс. 7 балів)	4,1	101	Ріст
Якість доріг (макс. 7 балів)	2,3	135	Ріст
Рівень зборів із авіаквитків і за послуги аеропортів (макс. 7 балів)	66,9	107	Спад
Індекс готельних цін, дол. США (середня ціна номерів першокласних готелів)	225,5	110	Ріст
Ставлення місцевого населення до іноземних туристів (макс. 7 балів)	5,6	127	=

Джерело: World Economic Forum, 2011, 2013

Недостатні показники Індексу мережевої готовності, що характеризують рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зумовлені низьким попитом на них з боку держави та складним регуляторним середовищем. Позитивним, однак є те, що водночас попит на ІКТ з боку населення зростає – за 6 останніх років кількість користувачів Інтернету значно збільшилася – у 3 рази, а широкосмугового – в 10 разів. Досить доступні тарифи на телекомунікаційні послуги й рівень грамотності

населення поки що є конкурентними перевагами країни.

Країни СНД і Східної Європи значно випереджають Україну як за рівнем, так і за динамікою розвитку ІКТ: помітну позитивну динаміку за 5 років демонструють Казахстан (55-е місце, плюс 18 позицій), Росія (56-е місце, плюс 14 позицій) та Азербайджан (61-е місце, плюс 10 позицій). Попри те, що Україна також має низьку вартість доступу до інфраструктури ІКТ, висока зацікавленість урядів РФ, Казахстану й Азербайджану в розвитку ІКТ як рушійної сили

економічного зростання дають можливість цим країнам досягати кращих результатів і займати більш високі місця в рейтингу. Більшість країн – нових членів ЄС – демонструють негативну динаміку, яка в першу чергу викликана високою вартістю доступу до ІКТ: Угорщина (43-тє місце, мінус 10 позицій), Словаччина (64-тє місце, мінус 23 позиції) і Румунія (67-ме місце, мінус 12 позицій).

При цьому інфраструктура ІКТ у цих країнах розвивається досить добре, тим більше що цьому сприяє їхня інтеграція до ЄС і, зокрема, необхідність наслідувати Цифрову ініціативу Європейської комісії. У цьому напрямку Україна може в найближчому майбутньому отримати ще більш конкурентні переваги.

За міжнародними порівняннями, Україна успішно перетворює багатство на добробут – з-поміж проаналізованих країн Україна перебуває в другому квантилі за поточним рівнем розвитку (56-тє місце зі 150). З урахуванням показника ВВП на душу населення результати досить несподівані: коефіцієнт відношення добробуту до багатства

України дорівнює 1,51 (1 визначає середній показник по 150 країнах), тобто добробут населення України на 51% більший, ніж очікуваний згідно з ВВП, що дає підстави зарахувати її до низки найбільш ефективних країн.

Хоча реальний ВВП на душу населення України становить близько 7,2 тис. дол. США за паритетом купівельної спроможності, рівень життя в країні відповідає рівню країни з ВВП приблизно 14 тис. дол. США на душу населення. Важливо відзначити, що, як мінімум, частково цим високим результатам Україна зобов'язана радянському періоду своєї історії (зокрема, у сфері освіти).

Україна відстає від порівнюваних країн за рівнем поточного добробуту, але розвивається більш швидкими темпами. За показником динаміки останніх років SEDA Україна випереджає Чехію, Болгарію і Росію, тоді як її ВВП є одним із найнижчих у референтній групі і випереджає лише Чехію. У результаті цього показник відношення зростання добробуту до зростання багатства в Україні – один із найвищих у референтній групі (Рис.2).

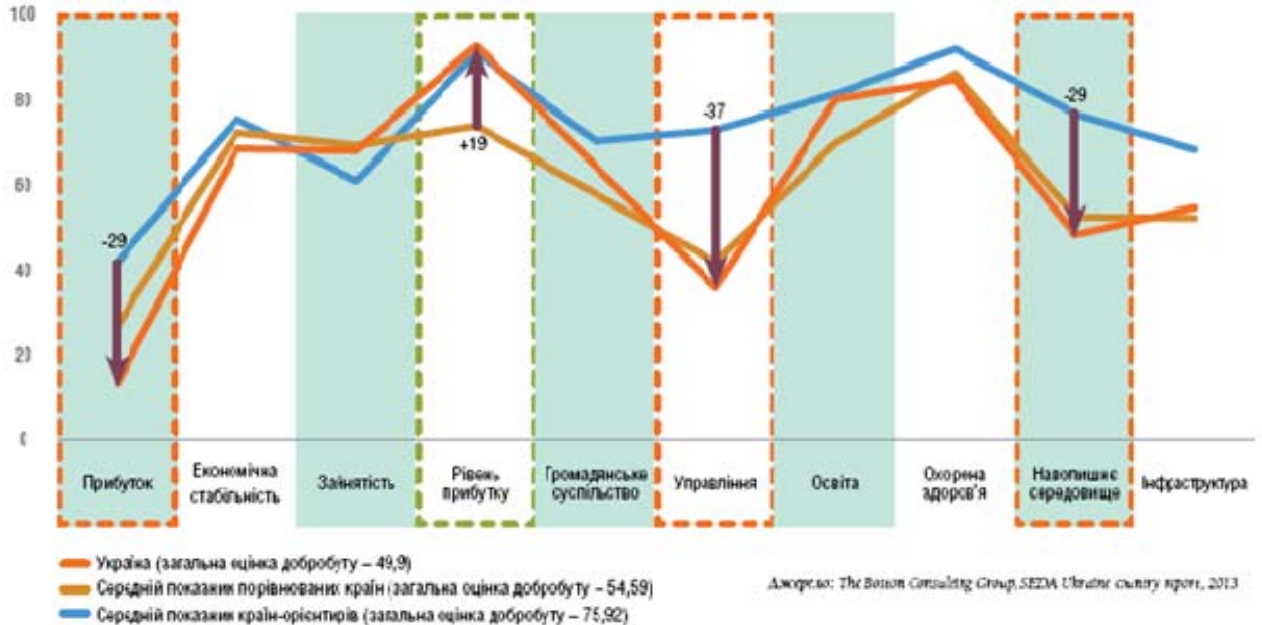

Рис.2. Порівняння України з країнами референтної групи за поточним рівнем добробуту [5]

Як свідчать дані рис. 2 Україна за поточними показниками розвитку дещо відстає за середніми показниками від порівнюваних країн й значно відстає від країн-орієнтирів. Україна перебуває нарівні з країнами-орієнтирами або випереджає їх за трьома показниками: рівність доходів, зайнятість і освіта. У 2012 р. Україна продемонструвала більш високе зростання рівня добробуту населення у зіставленні з порівнюваними країнами і не дуже відстала від країн-орієнтирів. За найпроблемнішими поточного рівня показниками – управління, довкілля і доходи – також спостерігався не надто значний прогрес порівняно з країнами референтної групи. Ці три показники продовжуватимуть гальмувати розвиток України доки вони не увійдуть в число головних пріоритетів країни.

Висновки. Отже, внутрішня конкурентоспроможність повинна стати інструментом підвищення рівня суспільного добробуту й відобразити ефективність використання економічних ресурсів, що всередині країни конкретизується у таких показниках як: адаптивність до умов зовнішнього середовища; відвертість; стабільність макроекономічного середовища; активність приватного сектора в засвоєнні нових технологій; ефективна система взаємодії держави, науки і бізнесу; розвиток конкурентоздатних національних регіонів і людського капіталу; оптимізація структури експорту на користь високотехнологічних товарів; привабливість інвестиційного клімату, створення високоєфективних державних інституцій тощо.

Список літератури

1. Доповідь про людський розвиток за 2013 рік Піднесення Півдня: Людський прогрес у багатоманітному світі Рікарда Рігер, в.о. Постійного Представника ПРООН в Україні 15 березня 2013 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/undpukraine/2013-17227694>
2. Лібанова Е. Демографічний прогноз: що очікувати українцям до 2050 року? / Елла Лібанова, Ірина Курило // Урядовий кур'єр. - 31 січня 2012 року, вівторок, № 18. - с.2-3
3. Портер Майкл. Настанови, цінності, вірування і мікроекономіка добробуту / Майкл Е. Портер // Незалежний культурологічний часопис «Ї»; гол. ред. Т. Возняк. – 2008. – № 53. – С. 34–47.
4. Сталий людський розвиток: забезпечення справедливості: Національна доповідь / кер. авт. колективу Е.М. Лібанова / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. – 412 с.
5. Україна в світі : Огляд міжнародних індексів / Фонд Ефективне управління. – К. 2013 – 64 с. с.10-19.
6. Institute of Management Development: рейтинг конкурентоспроможності країн світу в 2013 році. [Електронний ресурс] // Центр гуманітарних технологій. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/news/2013/05/30/5963>

Анотація

Ігорь Чорнодід

КОНКУРЕНТНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ПОЗИЦИЯ СТРАНЫ

Раскрывается сущность конкурентной позиции страны и проводится сравнительный анализ по международным индексам и показателям. Также характеризуются конкурентные социальные преимущества страны. Реальное состояние конкурентных социальных преимуществ рассмотрено по международным критериям и оценкам. Проведена оценка позиции Украины по показателям свободы, по индексу сетевой готовности, по индексу конкурентоспособности путешествий и туризма.

Ключевые слова: *социальная конкурентоспособность, конкурентные преимущества, конкурентные социальные преимущества, социальный потенциал, социальный капитал.*

Summary

Ihor Chornodid

COMPETITIVE SOCIAL POSITION OF THE COUNTRY

The article reveals the essence of the competitive position of the country and a comparative analysis of international indexes and indicators. Also characterized by competitive social benefits the country. The real state of competitive social benefits handled by international standards and assessments. The estimation of the position of Ukraine in terms of freedom, network readiness index, the index of competitiveness of travel and tourism.

Keywords : *social competitiveness, competitive advantage, competitive social benefits, social potential social capital.*